

A Győri Ítéltábla a dr. Kaiser István ügyvéd által képviselt **felperesnek** dr. Bardon István ügyvéd által képviselt **alperes** ellen **kártérítés megfizetése** iránti perében a Győri Törvényszék 2013. december 16. napján kelt 31.P.20.791/2011/66. sorszám alatti ítélete ellen az alperes részéről 67. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az ítéltábla az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg felperes részére 100.000 (százezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

A felperes módosított keresetében 3.000.000 forint elmaradt haszon és annak 2006. július 1. napjától számított középátlagos kamata, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Keresetében előadta, hogy az alperes személyszállító szakosztálya 2000. április 25. napján olyan határozatot hozott, mely a taxisok létszámát 136 főben limitálja. Az alperes ezen magatartása jogellenes, a Tpv. 11. § (2) bekezdése f) pontjába, és a 21. § i) pontjába ütközik. Hangsúlyozta a határozat meghozatalát megelőzően vállalkozásának bővítését tervezte, a már meglévő gépjárműve mellé még egyet vásárolt. A második autóhoz csak ahhoz kapott hozzájárulást, hogy azt csereautóként levizsgáztassa. Tervezte két alkalmazott felvételét, mely vállalkozása eredményességét jelentősen emelte volna. Az „egy taxis egy droszt” elve miatt "Város"1 területén belül droszthoz kötött fuvart nem vállalhatott. Hiába volt korlátozott taxijog a második gépkocsira, alkalmazottat nem vehetett fel, mert a gépjárműre vonatkozó droszt engedély hiányában nem kapott volna vezetői engedélyt.

Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását.

Előadta, hogy a felperes a perbeli határozatnak egyik szószólója, javaslattevője volt, tisztában volt annak következményeivel.

Álláspontja szerint a Gazdasági Versenyhivatal határozatának a Pp. 4. §-a alapján nincs kötőereje, továbbá a Gazdasági Versenyhivatal végzése az alperesre nézve jogsértést nem állapít meg. A határozat a felperesre nézve nem volt korlátozó, mivel annak meghozatalakor már a piacon volt, így a piacon történő megjelenését nem gátolta.

A droszt limit kizárólag "Város"1 -re és annak közterületeire vonatkozott, így a városon belül és egyéb területen taxi-tevékenységet folytathatott volna a felperes. A felperes célja második gépjárművével a hosszabb vidéki és külföldi fuvarok vállalása volt, ebben pedig a droszt engedély hiánya nem akadályozta.

Előadta, hogy a felperesi részéről hivatkozott jövedelmezőség, az alperes által végzett próbafuvar adatai szerint nem kivitelezhető, valamint a felperes nem igazolta, hogy nem futott párhuzamosan a két gépjárművével.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül felperesnek 3.000.000 forint tőkét és annak 2006. július 1. napjától a kifizetés napjáig számított, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző napon irányadó jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, továbbá 686.150 forint perköltséget.

Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a felperest terhelte a perben annak a bizonyítása, hogy az alperes jogellenes, a Tpv-t-be ütköző magatartásával, az 1/2002 (III.21.) számú elnökségi határozatával, és az alperes által a droszt engedélyek kiadásával összefüggésben kialakított gyakorlat akadályozta a felperes vállalkozásának fejlesztését.

A felperes bizonyítási kötelezettsége volt, hogy a második gépjárművének két alkalmazottal történő forgalomba állítása milyen mértékű bevétel- és költségnövekedést vont volna maga után, és a kettő különbözeteként milyen mértékű bevételtől esett el. A felperes igazolási kötelezettsége volt a jogellenes magatartás és a kár közötti okozati összefüggés fennállása.

Az alperest megillette az ellenbizonyítás, hogy megvalósult a két gépjármű párhuzamos üzemeltetése, továbbá igazolhatott mentesülési okot is.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékok egyenkénti és összességében történő értékelése során arra a következtetésre jutott, hogy a felperes eleget tett az őt terhelő bizonyítási kötelezettségének, míg az alperes bizonyítása sikertelen volt.

Álláspontja szerint a felperesi igényérvényesítés szempontjából irreleváns, hogy a felperes a droszt limit bevezetését támogató vagy elutasító álláspontot képviselt. Az Etv. 10. §-a alapján az a tag is fellelhető az 1/2002. (III.21.) számú határozattal szemben, aki a határozatot sérelmesnek tartotta. E jogorvoslati lehetőség kimerítése nem feltétele a Tpv-t. alapján történő igényérvényesítésnek. Továbbá, egy évvel korábbi - a perben nem bizonyított pozitív hozzáállás - a Ptk. 4. és 5. § szerinti alapelvek figyelembe vétele mellett

sem zárja ki, hogy a felperes álláspontját módosítva vállalkozásai bővítéséről szabadon határozhasson.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a perben nem nyert tényállásszerűen igazolást, hogy az alperesi törvényes képviselő önálló droszt engedély ígérete alapján rendelte meg a felperes a második gépkocsit. Azt azonban sikerrel bizonyította a felperes, hogy a második gépjármű alkalmazottal történő üzemeltetésére készült.

Bizonyítást nyert továbbá az „egy taxis egy droszt engedély elv” is, a felperes a per tárgyát képező időszakban kizárólag "Várois"1 területére szóló csereautó engedélyt kapott, vagyis a drosztpiacon monopohelyzetben lévő alperes a második taxi üzemeltetéséhez kizárólag csereautó jelleggel járult hozzá, mely korlátozás minden földrajzi területen történő üzemeltetés tekintetében érvényesült.

Az elsőfokú bíróság, álláspontja szerint a Pp. 4. § (1) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal határozatának a perben kötőereje nincsen, ám az alperesi jogsértő magatartás jellegének megítélése szempontjából a törvényszék figyelembe vette a Gazdasági Versenyhivatal Tpvt. 88/B. § (4) bekezdése alapján beszerzett jogi álláspontját is. Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy az alperesi határozat, valamint az annak alapján alperes által kialakított gyakorlat kapcsán megvalósult a Tpvt. 11. § (2) bekezdés f) pontja és a Tpvt. 21. § i) pontja szerinti jogellenes magatartás. E vonatkozásban rögzítette, hogy a drosztlimit célja a gazdasági verseny korlátozása volt, mely nem csak a piacon történő fellépést akadályozta, hanem a már ott jelen lévő taxis vállalkozók droszt engedélyének halmozását is korlátozta.

Kiemelte, hogy a felperes kárát közvetve az alperes által önkényesen bevezetett, jogszabályi alapokat nélkülöző, törvénysértő drosztlimit, míg közvetlenül az alperes helytelen, a második jármű tekintetében csupán csereautó jelleggel történő vizsgáztatást lehetővé tevő gyakorlat okozta.

Az elsőfokú bíróság a kárösszegszerűsége vonatkozásában a felperes keresetét megalapozottnak találta.

Nem találta reprezentatívnak a felperes viszonylatában az alperes által elvégzett próbafuvart, figyelemmel a felperesnek a taxisok között betöltött kiváltságos helyzetére, valamint arra, hogy alapvetően a felperes nem eseti megrendeléseket teljesített.

A felperes által igényelt - alkalmazott és második jármű szabad üzemeltetése hiányában - elmaradt jövedelem mértékét a felperes által csatolt okiratok és a meghallgatott tanúk, továbbá a beszerzett szakvélemények adatai alapján a törvényszék igazoltnak találta.

Az alperes által valószínűsített párhuzamos üzemeltetést a per adatai valamint a szakértői vélemények nem támasztották alá. A taxaméter által rögzített adatok alapján ez nem volt

igazolható, és mivel ennek bizonyítása az alperes érdekében állt, annak bizonyíthatatlansága a perben az alperes terhére esett.

A nemzetközi fuvarok tekintetében a felperes érdekkörén kívül eső okból a vonatkozó taxaméter adatok nem álltak rendelkezésre, a felperes által kiállított számlák pedig a jogszabályi előírásoknak megfeleltek, ám ezek az adatok a járművek adott napon belüli kihasználtságát nem igazolták. Ezen körülmények viszont nem eshettek a felperes terhére.

A törvényszék a felperest ért kárt az igény jellegére tekintettel általános kárként határozta meg. Mértékének meghatározásakor a beszerzett igazságügyi adó és könyvszakértői véleményeket elfogadta mivel az abban foglaltak alátámasztották a kereset realitását, és a 2007. évre vonatkozó számítási hiba mellett is megalapozottnak találta a felperesi keresetben rögzített kár összegét.

Az ítélet ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását valamint perköltségben marasztalását. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására történő utasítását kérte, mivel álláspontja szerint az ítélet iratellenes, jogszabálysértő, és teljességgel megalapozatlan.

Fellebbezésében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását a Gazdasági Versenyhivatal előtti eljárásra történő hivatkozásra, az ott megfogalmazottak kiterjesztő magyarázatára alapította. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 4. § (1) bekezdését figyelmen kívül hagyva a Gazdasági Versenyhivatal előzetes álláspontjában kifejtetteket határozatnak minősíti és az alperes terhére értékelte. Hangsúlyozta a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa az alperes részéről jogellenességet nem állapított meg csupán néhány szempontra hívta fel a figyelmet az előzetes eljárásában. Az alperes erre tekintettel módosította gyakorlatát és hatályon kívül helyezte az 1/2002. (III.21.) számú határozatát.

A Gazdasági Versenyhivatal észrevételét tanulmányozva megállapítható, az kifejezetten tartalmazza, hogy az alperes részéről jogsértés megállapítására nem került sor.

Nehezményezte, bár a bíróság ítéletének indokolásában rögzítette, hogy nem álltak rendelkezésre taxaméter adatok és a járművek kihasználtsága sem határozható meg, mégsem kapott választ arra, akkor miként került sor az elsőfokú bíróság által megítélt általános kár meghatározására. A taxaméterek adataiban jártas szakértő kirendelését azon okból kifolyólag kérték, mert a felperes maga is többször hangoztatta, hogy a droszton lévő kocs mellett a másik taxijával - gyakorlatilag 100%-ban - bonyolított le külföldi fuvarokat, melyekből jelentős bevételre tett szert.

Álláspontja szerint a taxaméter adatok olyan alapadatok, melyek nélkül az elmaradt hasznok sem határozhatók meg, így minden további következtetés fikció marad. Ezen bizonyítékok hiánya az alperes terhére fel nem róható, mivel ennek bizonyítása a felperes

érdekében felmerült tényekre vonatkoznak. E körben hivatkozott "A" és "B" szakértők 2013. november 6. napján kelt szakvélemény kiegészítésére, ami az ügy szempontjából megkerülhetetlen bizonyítéknak minősül.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte a felperes fellebbezésének elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását, mivel álláspontja szerint az I. fokú ítélet törvényes és megalapozott.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást teljes körűen lefolytatta, a tényállást megfelelően felderítette és az abból levezett jogi indokolást elsősorban a Tpvt.-t figyelembe véve helyezkedett arra az álláspontra, hogy az alperes a jogszabálysértő gyakorlatával a felperes részére kárt okozott. A kár összegének meghatározásakor a törvényszék megfelelő mérlegeléssel helyes döntést hozott. Kiemelte, a szakértői vélemény ismeretében is fenntartotta a keresetlevélben megjelölt kárösszeget, holott azt a szakvélemények ismeretében magasabb összegben is meghatározhatta volna.

Vitatta azt az alperesi fellebbezésben hivatkozott álláspontot, mely szerint az elsőfokú bíróság az alperes jogsértő gyakorlatát a Gazdasági Versenyhivatal eljárása alapján vezette volna le, mivel arra az ítéletből megállapíthatóan a Tpvt. gazdasági szereplőkre vonatkozó kötelező rendelkezéseiből került sor.

Előadta, hogy a "A" és "B" szakértők szakvéleménye megalapozott, és azokból az alperes által hivatkozott párhuzamos járműhasználat nem állapítható meg, ennek bizonyítása pedig a perben alperesi kötelezettség volt.

Az ítélet tábla a törvényszék ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között felülbírálván megállapította, hogy az alperes fellebbezése az alábbiak szerint nem alapos.

Az ítélet tábla álláspontja szerint a megismételt eljárásban a törvényszék a perben szükséges és elégséges mértékben a bizonyítási eljárást lefolytatta. A beszerzett bizonyítékokat a Pp. 206. §-ának megfelelően, helyesen, okszerűen, összességükben értékelve megalapozott tényállást állapított meg, az abból levont jogi következtetésével és a döntés indokolásával az ítélet tábla is egyetértett.

Az ítélet tábla az alperesi fellebbezési érvelésre figyelemmel az alábbiakat emeli ki:

Az ítélet tábla nem osztotta az alperes azon fellebbezési érvelését, hogy az elsőfokú bíróság Pp. 4. § (1) bekezdését figyelmen kívül hagyva, indokolását a Gazdasági Versenyhivatal észrevételében foglaltakra alapította, valamint az abban kifejtetteket határozatnak minősítette és az alperes terhére értékelte.

A Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a bíróság a szabad mérlegelés körében dönthet arról, hogy egy bizonyítéknak a perben milyen jelentőséget tulajdonít, döntését pedig határozatában indokolja.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indoklásában rögzítette, hogy „a Gazdasági Versenyhivatal határozatában foglaltak vonatkozásában a Pp. 4. § (1) bekezdése értelmében a kötőerő valóban nem áll fenn, de az alperesi magatartás jogsértő jellegének megítélése kapcsán a törvényszék figyelembe vette a Gazdasági Versenyhivatal Tpvt. 88/B. § (4) bekezdése alapján szerzett jogi álláspontját is.” (31.P.20.791/2011/66. sorszám alatti ítélet 13. oldal 1. bekezdés)

Rámutat arra az ítéletábra, hogy a Gazdasági Versenyhivatal által rendelkezésére bocsátott észrevétel bizonyítékként való értékelésére a Tpvt. 88/B. § (3) bekezdése lehetőséget ad. A versenyfelügyeleti eljárásban a Gazdasági Versenyhivatalnak az eljárás megszüntetéséről döntő, keresettel nem támadott határozata meghozatala után a Tpvt.)11. §-ának megsértése miatt, kártérítés megfizetése iránti perben, a bíróság jogosult a 88/B. § (4) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal véleménye kifejtésére felhívni, mely nyilatkozat bizonyítékként veendő figyelembe. A Gazdasági Versenyhivatal fenti versenyhivatali eljárásban hozott és az eljárást megszüntető határozatát ugyancsak bizonyítékként kell értékelni.(EBH2012.G.1)

Az alperes fellebbezésében hivatkozott arra is, hogy a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa, alperesi részről jogsértést nem állapított meg.

Nem vitásan valóban nem került sor a Versenytanács részéről ilyen az alperest elmarasztaló határozat meghozatalára, mivel - ahogy azt a Gazdasági Versenyhivatal az észrevételében kifejtette - a számú eljárást a Versenytanács, az alperes kötelezettségvállalására figyelemmel megszüntette. Kifejti a Gazdasági Versenyhivatal, hogy a kötelezettségvállalás jogintézmények célja, hogy a Versenytanács jogsértés kimondása nélkül fogadhasson el vállalatokat melyek a jogsértő magatartást megszüntetik. Az esetben ha erre az alperes részéről nem került volna sor, akkor a Versenytanács jogsértést megállapító határozatot hozhatott volna alperessel szemben. Erre utal is a Gazdasági Versenyhivatal, észrevételének 8. pontjában, akkor amikor rögzítette, hogy „ebből tehát következik, hogy az eljárás alá vont magatartás valószínűsíthetően sértette a versenyjogot...”.

Önmagában a Versenytanács eljárásának megszüntetése nem értékelhető úgy, hogy az alperes nem adott alapot a versenyhivatali eljárás megindítására, az alperes jogsértést nem követett el.

A Gazdasági Versenyhivatal észrevételében foglaltakat a törvényszék bizonyítékként értékelte, ahhoz kötve a perben nem volt. Ezért az elsőfokú bíróságnak a Versenytanács alperesi jogsértés megállapítását kimondó határozat hiányában is lehetősége volt az alperes a jogellenes magatartásának megállapítására.

Nem alapos az alperes fellebbezési érvelése a hiányzó taxaméter adatok vonatkozásában.

Helyesen határozta meg az elsőfokú bíróság, hogy a perben a párhuzamos gépjárműhasználat, az alperes érdekkörében felmerült körülmény volt, melynek bizonyítása az alperest terhelte a Pp.164.§./1/ bekezdése alapján.

A felperes a perben valóban tett olyan nyilatkozatot, hogy a másodikként megvett **M** típusú gépjárművel megvalósult bizonyos mértékű minimális használat, a gépjármű taxiutakat futott, az üzemeltetésre viszont csak kárenyhítés körében került sor.(31.P.20.791/2011/3. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal 4-5 bekezdés)

Ez azonban nem igazolja azt az alperes által hivatkozott extra bevételt jelentő profitot, ami a felperesnek a drosztlimit által bekövetkezett kárát ellensúlyozná.

A perben beszerzett szakértői véleményben foglaltak szerint a párhuzamos üzemeltetés megvalósulására kategorikus válasz nem adható, a taxaméter adómemóriájában található adatok és a számlákra kötelezően feltüntetendő adatok nem tartalmaznak pontos információkat a járművek adott napon belüli pontos kihasználtságáról.(61. sorszámú irat)

Mivel a gépjárművek párhuzamos üzemeltetésére a perben az alperes hivatkozott annak bizonyítása a perben az alperest terhelte, e körülmény bizonyíthatatlansága a felperes terhére nem értékelhető.

Az alperes fellebbezésében akként érvelt, hogy a felperes kára a taxaméter adatok hiányában nem határozható meg így azok nélkül az elmaradt hasznok pontos megjelölésére sem kerülhet sor. Sérelmezte a kár jogcímének az elsőfokú bíróság által, a felperesi keresetben meghatározottaktól eltérő megjelölését.

A bíróság a kártérítés módjának a meghatározásánál nincs kötve a felek kérelméhez, ebben a vonatkozásban tehát a kereseti kérelemhez kötöttség nem érvényesül. (PK 44. szám) Ezért az elsőfokú bíróság nem sértett jogszabályt, amikor az elmaradt haszonra alapított igényről a Ptk.359.§./1/ bekezdése értelmében döntött.

A Ptk.359.§./1/ bekezdése kimondja, ha a kár mértéke - akárcsak részben - pontosan nem számítható ki, a bíróság a károkozásért felelős személyt olyan összegű általános kártérítés megfizetésére kötelezheti, amely a károsult teljes anyagi kárpótlására alkalmas.

Az ebben a körben irányadó PK.49.számú állásfoglalás indokolása szerint a kártérítési felelősség megállapításának általában csak bizonyított kár esetén van helye. „A károsultnak a kárért felelős személytől teljes vagyoni elégtételt kell kapnia. A kárigény fennáll mind a vagyonban bekövetkezett értékcsökkenésre, mind az elmaradt haszonra. Viszont nem egyszer a vagyonban bekövetkezett kár mértéke, de különösen az elmaradt

vagyoni előny megállapítása a rendelkezésre álló, a bíróság által hivatalból is feltárt bizonyítékok mellett sem állapítható meg pontosan.

A károsultnak a telje kártérítésre fennálló jogát sértene, és lényegében a károkozónak nyújtana indokolatlan vagyoni előnyt, ha a károkozó biztosan bekövetkező károsodásának pontos mértékét nem tudja kimutatni. A Ptk.359.§./1/ bekezdésében foglalt rendelkezés a károsult érdekét szem előtt tartva azt tartalmazza, hogy ilyen esetben - ha tehát a kár mértéke akárcsak részben is nem számítható ki - a bíróság a károkozásért felelős személyt olyan összegű általános kártérítés megfizetésére kötelezheti, amely a károsult teljes anyagi kárpótlására alkalmas."

Az elsőfokú eljárás adatai alapján tényként állapítható meg, hogy a törvényszék a kár jogalapja vonatkozásában teljes körű bizonyítást folytatott és helytállóan jutott arra a megállapításra, hogy a felperest, az alperes által önkényesen, minden jogszabályi felhatalmazás nélkül bevezetett törvénysértő drosztlimit folytán közvetetten, míg a második jármű tekintetében csupán csereautó jelleggel történő vizsgáztatást lehetővé tevő gyakorlata miatt közvetlenül kár érte.

A perben meghallgatott tanúk, a könyvszakértői vélemény, valamint a Gazdasági Versenyhivatal észrevétele a kár bekövetkeztét kellőképpen alátámasztják.

Az ítéletábra megítélése szerint az elsőfokú bíróság az adott ügyben helyesen alkalmazta a Ptk.359.§./1/ bekezdését.

Az elmaradt haszon körében jelentkező jövedelemkiesés összegét annak figyelembevételével kell megállapítani, hogy a károsult mennyi jövedelemhez jutott volna, ha nem éri kár.

A peradatok azt igazolták, hogy összességében pontosan nem állapítható meg mennyi az a kár, (elmaradt haszon) amely a felperest a piaci helyzetének korlátozása következtében érte.

A hatályon kívül helyezés előtti - P.20.381/2008.számú - elsőfokú eljárásban rövidebb időszakot vizsgáló 24.sorszámú és az újabb elsőfokú eljárásban 28.sorszámú igazságügyi könyvszakértői vélemény tényadatokra támaszkodó becslésekkel, kalkulációval határozta meg, hogy a felperes vállalkozása 2005-2007.években mennyi többleteredményt termelhetett volna.

A 28.sorszám alatti szakértői vélemény összegező része szerint: „amennyiben rendszeres munkát két gépjárművel végezte volna a három év alatt *kihasználtságtól függően* 3,9-5 millió

Ft" eredményt érhetett volna el, azaz a szakértő sem tudta pontos mértékben meghatározni a felperes elmaradt jövedelmét.

Az alperes a szakvéleményben foglaltakat ugyan vitatta, de annak kiegészítését akár a szakértő személyes meghallgatása, akár a szakértő írásbeli nyilatkozata útján a ... szám alatti, a szakértői véleményre tett nyilatkozatait tartalmazó beadványában nem kérte, csak taxaméter szakértő igénybevétele indítványozta, mely bizonyítás eredménytelen maradt.

A 49.sorszám alatti szakvéleményből nem állapítható meg, hogy az „eredménytelenség” oka az, hogy a felperes az érintett körben a kötelező bizonylatolást elmulasztotta, az alperes sem hivatkozott ezt előíró jogszabályi rendelkezésre.

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla a törvényszék ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az ítélet tábla a másodfokú eljárás költségének megállapításáról és viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése valamint a 32/20003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján határozott.

Győr, 2014. évi július hó 3. napján

Dr. Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

Dr. Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr. Sarmon Hedvig sk.
bíró